

Greenpeace analitza nou multinacionals

Verd letal

L'estratègia de la rentada d'imatge és un informe elaborat per l'organització ecologista que revela sense embuts que "les grans multinacionals, que es presenten com a defensores del Planeta, han tingut un paper decisiu en el fracàs de la Cimera de la Terra."

La Conferència de les Nacions Unides sobre Medi i Desenvolupament (UNCED), també anomenada Cimera de la Terra, que va tenir lloc a Rio de Janeiro (Brasil) del 3 al 14 de juny propassat, va acabar amb escassos resultats. Cap dels documents que s'hi van aprovar no representa traves jurídiques per als països que els assumeixin. Són simples declaracions d'intencions. Compromisos polítics, vaja.

L'organització ecologista Greenpeace ha elaborat un informe que, amb el títol *L'estratègia de la rentada d'imatge*, analitza "les actuacions de nou de les grans multinacionals, les seves tàctiques per a aparèixer com a 'defensores del Planeta', quan han tingut un paper decisiu en el fracàs de la Conferència de Rio." I amb nou, a tall d'exemple, en tenen prou per a posar al descobert qui és qui en el fracàs de la Cimera de la Terra. Sense pal·liatius.

FILAT...

En el procés de la UNCED, la major influència, la va exercir el Consell Empresarial pel Desenvolupament Sostingut (BCSD), un compacte grup de 48 executius i directors que representaven els sectors industrials de l'energia, la indústria química, la forestal i la fabricació de pesticides. El Consell Empresarial va ser establert cap a darreries de 1990, a petició especial del secretari general de la Cimera de la Terra, Maurice Strong, que, des d'aleshores, ha destacat de forma sistemàtica la "importantíssima contribució" del Consell a Rio. Strong mateix va brindar al BCSD la seva meticulosa assistència en la presentació de les propostes i el va ajudar en l'edició de "Canvi de Rumb", el treball més important que la indústria hi va presentar.

El BCSD és presidit pel multimilionari

Els "codis de conducta empresarial" reemplacen, sovint, els controls sobre les activitats industrials.

EFE

suís Stephan Schmidheiny, que Strong designà personalment com a assessor principal en Comerç i Indústria. Entre els seus esforços empresarials cal destacar que Schmidheiny es troba en la junta directiva d'Asea Brown Boveri -construcció i comercialització de reactors nuclears- i de Nestlé -blanc del boicot dels consumidors per l'agressiva comercialització de llet en pols per a lactants, com a substitut de la llet materna en països subdesenvolupats-; entre altres.

La directiva del BCSD també forma part del Buró Internacional del Medi Ambient en la Cambra Internacional de Comerç (CIC), que ha pressionat durant molt de temps l'Organització de les Nacions Unides, com a institució observa-

dora, en nom d'interessos comercials.

Un dels objectius principals del BCSD a la Cimera de la Terra era l'opinió pública mundial. Per presentar-se a la Cimera van contractar el servei de Burson-Marsteller (B-M), la companyia independent més gran del món en relacions públiques. El fullet de promoció de B-M diu: "Sovint les empreses s'enfronten amb dificultats que es perllonguen en el temps i que sorgeixen per la preocupació de l'opinió pública o per controvèrsies sobre els riscos que presenten alguns productes. Els especialistes de B-M tenen anys d'experiència assessorant els seus clients en aquests temes. Han arribat a conèixer molt bé com funcionen els grups activistes més importants (religio-

sos, de consumidors, ètnics, ecologistes...), i les tàctiques i estratègies de qui genera i abona determinats plantejaments. Els nostres consellers en tot el món han ajudat els clients a contrarestar les inquietuds causades pels activistes”.

Així, la influència combinada de BCSD, CIC, B-M i associats en la Conferència de Rio va ser formidable. Mentre els uns s'esforcen a convèncer l'opinió pública que les multinacionals són amigues del medi natural, els altres s'esmercen encara més a convèncer els governs que no tan sols haurien de deixar que les multinacio-

nals autoregulesin les seves activitats, ans les seves tecnologies, transferides a través dels mercats lliures, salvaran el Sud del desastre ambiental i promouran l'anomenat “desenvolupament sostingut”.

...I BEN ORDIT

El març de 1992, durant la quarta i darrera reunió del Comitè Preparatori de la Cimera de la Terra, la CIC i els seus membres pressionaren per excloure de l'Agenda 21 i de la Carta de la Terra (els seus documents més importants) qualse-

vol referència a la reglamentació de les multinacionals. Amb l'ajuda del govern del EUA, entre altres, aquestes aconseguiren que s'excloués de molts textos la paraula “multinacional”. I la CIC pressionà, pel seu costat, el govern suec per tal que retirés la proposta que instava les multinacionals a incloure els costos ambientals en els seus processos comptables i informes, i la substituís amb aquesta frase: “Convidant-les a participar en l'anàlisi de les implicacions d'incloure els costos ambientals”.

Així, amb total impunitat, Dupont nega que el seu additiu de plom per a benzina sigui nociu; Shell nega la seva responsabilitat en enverinament per pesticides; Mitsubishi culpa els pobres de la deforestació; Rhône Poulenc defensa l'exportació de pesticides prohibits al país d'origen... (vegeu gràfics, pàgs. 12 i 13).

Amb tot, la Cimera de la Terra es va convertir en una cortina verda per tal de protegir el Nou Ordre Mundial de la crítica ambiental.

No debades, uns dies abans de l'inici de la Conferència de Rio, el comissari ambiental de la Comunitat Europea, Carlo Ripa Di Meana, es negava a assistir-hi, tot argumentant que era “una cimera buida de contingut, on tot està ja negociat”. I Maurice Strong l'acusava de boicotejador.

Per la seva banda, Josep Borrell, ministre espanyol d'Obres Públiques i Transports, deia: “Si Rio no significa un replantejament dels raonaments econòmics clàssics, només haurà estat un bon *eslògan*.”. Donava la raó a Greenpeace.

Joan Marí

Els llops que sotjaven la Cimera de la Terra

Com a resposta als problemes ambientals, moltes multinacionals han adoptat “codis de conducta empresarial”, que presenten com a prova de seriositat de les seves responsabilitats. Però aquesta adhesió voluntària pot substituir, a vegades, les regulacions i els controls sobre les seves activitats industrials.

Dos dels codis més rellevants són: el Programa de Vigilància Responsable (Canadà, 1984), que és el més important del sector de la in-

dústria química.

Tots els membres de l'Associació de Fabricants de Productes Químics dels EUA són tinguts d'inscriure-s'hi.

Aquest text inclou dues parts: reducció de residus i d'emissions, i gestió de residus. Això és tradueix, sovint, en mesures de control de contaminació aplicades en la fase final del procés de producció (mesures “al final de la canonada”), no en mesures preventives. I el programa no s'aplica a les filials estrangeres de les companyies que en

formen part. Així, sovint s'affirma que la presència de la multinacional, (productes, tecnologies, llocs de feina que ofereix, cultura) és beneficiosa per als nadius.

El comerciant internacional de residus, Arnold Andreas Kuenzler, va dir d'un abocador de residus perillosos, que s'havia de construir a Angola: “Si és suficientment bo per als suïssos, és suficientment bo per als negres”.

L'altra, és la Carta Empresarial per al Desenvolupament Sostingut de la Cambra Inter-

nacional de Comerç (CIC) (Carta de Rotterdam, 1991), que conté els anomenats “Principis de Gestió Ambiental”.

La carta -enfocament de la CIC respecte a l'economia i el medi natural diu: “El creixement econòmic crea les millors condicions per a aconseguir la protecció del medi. (...) Per a aconseguir-ho són essencials les economies de mercat, caracteritzades per les iniciatives empresarials”.

J. M.